

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsehkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasarnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A cigányok elleni nyomozásról.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. törvényszéki bíró.

I.

Elhangzott a cigányok által véghezvitt dánosi rabló-gyilkossági bűnygyben az ítélet; a főbűnösök közül három életfogytig tartó fegyházra, a másik három 15—15 évi fegyházra ítéltetett; azért nem egyformán, mert ez utóbbi három a cselekmény elkövetése idején bizonyíthatólag még nem töltötte be életének 20-ik évét s a Btkv. 87. §-a szerint: «a ki a büntett elkövetésének idején életkorának huszadik évét még nem haladta túl: halálra vagy életfogytig tartó fegyházra nem ítéltethető.» Az előbbi háromra vonatkozólag pedig azért nem alkalmaztatott a halálbüntetés, mert — eltekintve a bizonyítás anyagától — nem lehetett megállapítani, hogy egyik vagy másik vádlott milyen tevékenységet fejtett ki a gyilkosság körül s nem volt reá megnyugtató adat, hogy nem éppen azok voltak-e gonoszabbak, a kik életkoruk miatt nem voltak halálra ítéltethők.

Ez a részleteiben tanulságos bűnper alkalmat ad nekem arra, hogy az ebben felmerültek s az ennek elbírálásához szükséges tanulmányozások alapján szóljak valamit a cigányokról és a cigányok elleni nyomozásról.

Tudom én azt nagyon jól, hogy a csendőrök nagyon jól ismerik a cigányokat. Eleget bajlódnak velök. Azt is tudom, hogy a csendőrök között van olyan is — talán nem egy — a ki valóságos tanulmány tárgyává tette a cigányokat, megtanulta azoknak nyelvét, szokásait, a ki tehát nagyon is értékes felvilágosításokat adhatna a saját megfigyeléséből akkor, midőn, napi-rendre kerül a cigányügy rendezése, nem úgy ugyan, a hogy a kis Jutiña tanu várja és mondta, mikor azt kérdezték tőle, hogy nem fél-e a cigányoktól? — «Én már nem félek, mert azokat (t. i. a vádlottakat) elítélik s nem fogok többé a kezükbe kerülni; az igazgató ur és őrmester nr pedig azt mondták, hogy 20 év múlva már nem lesznek cigányok, mert addig mind elpusztítják őket.»

Nem ilyen módu rendezésnél gondolom én, hogy a cigányokat ismerő csendőrök tapasztalata sokat érne, hanem akkor, midőn törvény és törvényes rendelet akarja szabályozni ennek a félvad népnek ügyeit, a me-

lyet most a legtöbben a «törvényen kívül álló népnek» szeretnének nyilvánítani s úgy bánni velök, mint a dűvadakkal.

Pedig nincs igazuk, mert azt mondta ugyan Luterna, hogy: «ott lakom, a hol a nyul; bát én tudom, hol lakom?», — Dola, hogy: «az ég alatt, az útfélen születtem», — Csoroszlya, hogy: «ott a hid mellett születtem», — Rafael Pipi János tanu, hogy: «nem tudom, hol születtem, mert még akkor szabad világ volt», — az öreg Farkas Mária tanu mondta Mundráról, hogy: «azért hányódott el, mert nem volt hová lehajtani fejét, mert a cigánygyermeknek a föld a bölcsője, ég a takarója»; — azt meg magunk tudjuk, hogy a cigány sem az erdőszélen, sem a falu végén nem tanyázhat hosszabb ideig, más helyen még kevésbé: még sem lehet és nem szabad úgy tartani, hogy a cigány kívül áll a törvényen, mert a törvény csak emberről szól s előtte egyenlő minden ember: akár cigány, akár magyar, akár tót, akár román, akár német, akár szerb, akár horvát, vagy bármilyen más nemzetiséghez vagy népfajhoz tartozzék is az.

Jaj volna annak az igazságnak, a mely külön mértékkel mérne a febéreket és a feketéket, az egyik vagy másik népfajhoz, nemzetiséghez vagy vallásfelekezethez tartozónak! Az igazság csak egyféle lehet, ba igazság akar lenni. Az igazságos törvény csak embereket véd és csak az emberek bűnét bünteti. És a cigány is ember, vadabb talán, mint a többi. De hát nem vérengzőbb-e a megeebzett, az üldözött vadállat is és nem láttunk e már megszelidített vadakat? . . .

És a cigányok már nagy számuk miatt is megérdemlik, hogy megszelidítsék őket.

Az 1893. évi január 31-ikén a mi egész országunkban cigány-népszámlálás volt és pedig olyan nagy óvatossággal, hogy ki ne lehessen játszani a rendelkezést. Azon a napon teljesen helyhez kötött volt a cigány, nem volt neki szabad kimozdulni onnan szigorú ellenőrzés mellett. Így történt meg az összeírás mindenkire ott, a hol az a nap találta.

Háromféle cigányt különböztettek meg, a szerint, a mint állandóan le volt telepedve, vagy huzamosabb ideig tartózkodott valahol, vagy nem volt sem állandó, sem ideiglenes lakóhelye, hanem vándorolt faluról-falura, mint sátoros cigány.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségetes díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

A cigányok összes száma volt 274,940, melyből az állandóan letelepedettek száma 243,432, a huzamosabban egy helyen tartózkodóké 20,406, a vándorcigányoké 8938 volt.

Legnagyobb számmal voltak Nagy-Küküllő megyében (14,037) s általában pedig Erdélyben, a mit annak lehet tulajdonítani, hogy a cigányok Romániából — a hol az összes európai országok közt aránylag legtöbb cigány van — özönlöttek hazánkba (a miből eredt a vándorcigányoknak „oláhczigány” elnevezése). Most is legjobban szeretnek lakni és járni a románok által lakott vidékeken s leginkább szeretik és megtanulják ezeknek a nyelvét, míg a tótok között alig tartózkodnak.

A vándorcigányok legtöbbit járnak a Tisza-Maros szögének keleti részén, ide számítva Hunyad- és Bihar-megye egy részét is. És ezen a vidéken Krassó-Szörény-megyében vannak legnagyobb számmal a cigányok.

Az összes cigányságnak több mint felerésze nem beszéli a cigány nyelvet, pedig közöttük a cigány nyelv erős kötelék s sokszor ezt használják tolvaj nyelv gyanánt is. Nagyon könnyen tanulnak idegen nyelvet s hamar elfogadják sajátjukul azoknak nyelvét, a kikkel érintkeznek. A magyar nyelvet anyanyelvüknek valló cigányok száma legnagyobb (104,750), azután jönnek a cigány (82,405), román (67,046), tót (9857), szerb (5861), német (2396), ruthén (2008), horvát (306) és egyéb (313) anyanyelvűek. És az összes cigányságnak majdnem fele tud magyarul s viszont a román nyelvű cigányok legnagyobb része nem tud cigányul.

Vallás tekintetében — ha ugyan lehet szó vallásról a cigányok között — a cigány rendszeren a falu vallását nevezi magáénak, a nélkül azonban, hogy valami sokat törődnek a vallási ceremóniákkal. A megkereszteléssel nem igen törődnek. éppen úgy, mint az esketés-sel. Kolompár Mari mondja, hogy az unokáját Jutinát „egy magyar asazonny keresztelte meg”, Rafael Pipi János pedig, hogy: „akkor még volt cigány pap Jászfényszarun, az keresztelt meg.” Dola azt állítja, hogy: „a csendérek kereszteltek meg — elkeresztelnek azok most is.”

Mindazonáltal a letelepedett cigányok közül római katolikusoknak, a vándorcigányok közül görög keletieknek mondják magukat legtöbben, azután jönnek a görög katolikusok, reformátusok, evangélikusok, s vannak unitáriusok is. A magyar anyanyelvű cigányok majdnem kizárólag reformátusok, római katolikusok és unitáriusok, a román anyanyelvűek görög keletiek és görög katolikusok, a német és tót anyanyelvűek evangélikusok.

A mi a cigányok iskoláztatását illeti, azt állapította meg a népszámlálás, hogy a 6 és 14 év között levő iskolaköteles gyermekek közül 40,000 gyermek nem járt egyáltalában iskolába.

Általánosságban ennyit skartam megjegyezni a cigányokról.

A cigányok koráról, nevérol, családi állapotáról és foglalkozásáról a nyomozás keretében, a következő közleményekben lesz szó.

Elővigyázat a foglyok kísérésénél és őrizeténél.

Irta: Soltész Imre csendőrfőhadnagy.

Az utóbbi időben ismételtelen előfordult, hogy a nyomozó járőrök által nagy fáradság után felderített és le tartóztatott tettes, egy-egy óvatlan alkalmas pillanatot felhasználva, a járőrtől megszökött s a hosszas, olykor emberfeletti erővel és kitartással folytatott nyomozás eredményét egy csapással meghiusította.

Ez indított arra, hogy e kérdéssel bebatóbban foglalkozzam.

Hogy e tárgyban az olvasó érdeklődését felkeltsem, szükségesnek látok néhány ily esetet emlekezetbe hozni.

Egy veszélyes betörő hosszú hajsza után végre a csendőrök kezére került, kik az elkövetett lopások kiderítése végett hosszabb körutra indultak. A járőrvezető egy kiváló és érdeműs altiszt volt, ki az elkövetett bűncselekmények egész sorozatának kiderítésével dicsekedhetett. A nyomozás már-már befejezéséhez közel állott s már csupán néhány lopott tárgy hovarejtése és felkereséséről volt szó. A fogoly ez alkalommal a járőrnek azt a mesét adta elő, hogy a lopott tárgyak az egyik erdőben vannak elrejtve. Miután a járőrnek mindezeidig nem volt oka a fogoly szavában kételkedni, el is indult a különben elég dombos és bozotos erdőbe. Az erdőbe érve a fogoly hasmenésről panaszkodott, mire a járőr a bilincseit levette kezéről. Csak ezt várta a fogoly s egy bozót mögé húzódva természeti szükségének végzését szinlelte s egyszerre villámgyorsan kerekét oldott s mire a járőr meglepetéséből felocsudott, a fogolynak már se hirt, se hamva nem volt.

Hiába lövöldözött a járőr ezután, a fogoly hegyenvölgyön túl, a markába nevetett.

Egy másik alkalommal a járőr egy harmadszori szökésért körözött cigány katonaszökevényt fogott el s kísért be az őrsre.

Útközben besötétedvén egy községi bíróhoz tért be a kíséret, hol némi pihenés végett szerelékét és fegyverzetét is letette s nyugodtan beszélgetett a községi bíróval. Időközben teljesen besötétedett; a rávasz katonaszökevényt csak erre várt. Természeti szükségének végzése végett kikérezkedett a szobából s a járőrvezető a másodcsendőrével ki is engedte.

Mondani sem kell, hogy a tapasztalatlan másodcsendőr meglegedett azzal, hogy csak oldalfegyverével kísérette ki a bilincseletlen foglyot. Alig érték ki a kóromsötét udvarra, a fogoly futásnak eredt, a másodcsendőr utána, azonban hiába üldözte őt tüskön-bokron, vizen keresztül, elfogni sehogya sem tudta. A fogoly egy utbaeső folyón átúszva szépen elmenekült, míg az utána ugrott csendőr csaknem a vízbe fult.

Egy alkalommal pedig a falubeliek egy veszedelmes tolvajt fogtak el s kísérték be az őrsre. Az őrsön csak az őrsparancsnok volt hon, ki a foglyot a nyílt fűkamrába helyezte s a kamraajtóba egy a község előjáróságtól kiküldött polgári egyént ültetett le. A fogoly betegnek tétetvén magát folytonosan jajveszékelt s szánalmas kinezése még inkább azt a föltevést érlelte meg az őrsirodában levő őrsparancsnokban, hogy megazó-

A legjobb órák,

legszilárdabb órák, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készletben, mint részletszerelésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Vörösmarty szobra a teleplezés után.

kése — állapotánál fogva — ki van zárva. A foglyot őrző egység megszomjazván, vizet ment inni a konyhába, de onnan alig néhány perc múlva visszatérve álmélkodva észlelte, hogy a holtbetegnek látszott fogolyának se híre, se hamva.

Ime e néhány példából is láthatjuk, hogy mekkora mulasztást követünk el, midőn a foglyokban jóhiszeműleg megbizva a köteles és feltétlenül szükséges elővigyázatot mellőzzük.

Nézzük hát, hogy mik azok a körülmények, melyekre a járőrnek a fogoly őrzésekor és kísérésekor ügyelnie kell.

Ha az őrsparancsnoknak alkalma van a batóságokkal és bíróságokkal érintkezni, kérje fel őket egyszer s mindenkorra, hogy a fogolykíséret végett kiadott felhívásaikban már eleve jelezzék, vajjon veszélyes, avagy szökésre hajlammal bíró fogoly fog-e kíséretet, hogy ez esetben az őrsparancsnok a fogolykíséretre mindenkor két csendőrt vezényeljen ki.

A fogoly az átvételkor megmotozandó.

Hogy ezen ténykedésnek mily alaposnak kell lennie, arra nézve csak azt jegyzem meg, hogy Franciaországban a híres betörők olyképpen látják el magukat a szökés elősegítésére alkalmas eszközökkel, hogy filigrán reszelőket, furokat, fűreszeket alkatrészeikre szetszedve egy kettős kupalaku tartályba helyeznek s azt végbükbe dugják. Motozáskor náluk mi sem találtatván, minden aggály nélkül zárják be őket celláikba, hol az elrejtett készüléket végbükéből elővéve s összeillesztve éjjelenként vigan reszelik át ablakaik rostélyait s midőn munkájukkal elkészültek, egy szép reggelen az őr csak hült helyüket találja.

A motozás befejeztével, ha a fogoly veszélyesnek volt jelezve, nyomban megbilincselendő s a bilincs az átadásig róla soha le nem veendő. Itt megjegyzem, hogy azok a foglyok, kik már egyizben megszöktek volt, valamint a katonaszökevények, kik ismételten szöktek el, szintén megbilincselendők, mert éppen ennek elmulasztása okozta a fentebb leírt egyik példában a fogoly megszökését.

Fogolykíséretkor a fogolylyal való beszélgetést tiltja a szabályzatunk, e tilalom egyik oka az is, hogy a kíséző csendőr ne legyen azon kísértésnek kitéve, hogy a fogoly igéretekkal a csendőrt szabadon bocsátására, avagy megszöktetésére bírassa.

A kíséret sokan téves oktatás folytán három lépésnyi távolságból eszközlik. E 3-5 méternyi távolság nem felel meg azoknak a feltételeknek, miket utasításunk 70. §-ában találunk, mert ha tekintetbe vesszük, hogy szökés esetén, míg a csendőr meglepetéséből feleszmél s a menekülő után iramodik, a fogoly már is néhány lépéssel előbbre van, beláthatjuk, hogy a fogoly és a csendőr közti távolság már kezdetben is akkora, mely a minden teher nélküli fogoly szökését tetemesen elősegíti a nehéz szerelékkel és fegyverzettel öllött s talán már ki is fáradt csendőrrel szemben.

A fogoly a löfegyverrel felszerelt kíséző csendőrtől kissé balra és mintegy egy és $\frac{1}{2}$ lépésnyi távolságra legyen, hogy szökés esetén a csendőr utána ugorva szabad balkarjával nyomban elkapthassa; löfegyver nélküli kíséretnél pedig a fogoly a jobb kéz felől legyen, mert ekkor ez a kéz is szabad.

Egyébként a csendőr és a fogoly közt betartandó távolság a kísért fogoly egyéniségétől is függ.

Ha pl. egy erős, magas, tagbaszakadt egyént kísér a csendőr, akkor az egy és $\frac{1}{2}$ lépésnyi távolság három lépésig megnagyobbítható, mert ez esetben a notaláni

támadásra is elő kell készülni s a váratlan támadás esetén a védőállásba való helyezkedéshez legalább is három lépésnyi térköz szükséges. Az ily nehézkes fogoly egyébként is futással kevésbé érheti el a célját, ellenben, ha egy vézna, nyurga foglyot kísér a járőr, úgy ennek támadása már kevésbé valószínű, mint az előbbi s ez utóbbi már inkább szokásához folyamodnék, miért is ennek megbíusítása végett a csendőr a közte és a fogoly közti távolságot már egy és $\frac{1}{2}$ lépésnyire vegye.

Arra is nagyon ügyelni kell, hogy mily menetütemben haladjon a csendőr előtt a kísért fogoly.

Láttam már foglyot gyors lépésben is haladni, úgy hogy az utána menő csendőr már csak úgy lihegett a gyors menéstől, mi eléggé figyelmeztette a foglyot kísézője fáradt voltára. De azért a kíséző csendőr nem szólt a fogolynak, mert éppen ez által vélte-fáradt voltát elárulni. A lépésben való haladásra a fogoly már az elindulás előtt figyelmeztetendő s ha lépéseit gyorsitaná s figyelmeztetésre ezt ismételné, megbilincselendő, mert a fogoly illetlen viselkedése batáros a szökésre való előkészülettel. Ha a foglyot víz mellett kell kíséreni, a víz partjától néhány lépésnyire haladjon a kíséret s a csendőr a víz felőli részen legyen. Ha a foglyot egy pallón kell valamely melyebb vizen átkíséreni, a mi lehetőleg kerülendő, a fogoly megbilincselendő s a bilincse a fűzőláncz is ráillesztendő, erre pedig a csendőrnél levő vastag zsineg ráerősítendő, a zsineg vége pedig a csendőr kezében legyen, hogy ha a fogoly a vízbe ugornék, a csendőrt magával ne rántsa, s meg ne szökbessék.

Ugyanis a fűzőlánczra erősített zsineg is elég erős ahhoz, hogy azzal a vizen úzó foglyot visszatarthassuk s a vízből a túlsó parton kibuzhassuk.

Ilyenkor ne mulassza el a csendőr a fegyverét sulyba venni, mert a fogoly vízbeugrásakor okozott rántódással a fegyvere a válláról könnyen leesbetik.

Vonatra felszállás esetén, ha egy csendőr kíséri a foglyot, a vasuti kocsi túlsó ajtaja a kalauz által kívülről elzáratandó, nehogy az előre felszálló fogoly azon kiugorjék. Ha a fogoly a csendőrt a vonaton megtámadná, úgy ez esetben segélynyerés végett, feltéve, hogy erre szükség van, a vészfék is megbuzbató.

Csolnokon kísért fogoly a csolnak fenekére ültetendő, de meg nem bilincselendő, mert a csolnaknak esetleg nem az ő hibájából történt felbillenésekor életét vesztené a vízben. A csolnakban a fogoly, mellén keresztbe tett kezekkel, a kíséző csendőrrel szemben üljön. Eme aggályos oknál fogva a csolnokon való kísérés csak a legvégső esetekben eszközzendő. Nagyobb vízi járműveknél, melyeknek felborulása ki van zárva, a szökésre hajlammal bíró fogoly megbilincselendő.

Szekereken kísért foglyoknál, pl. cigánykaravánnál, csak a gyermekek és az aggok legyenek a szekereken, a többi bilincselve, a szekér mellett haladjon, a lovakat a szekéren ülők hajtsák.

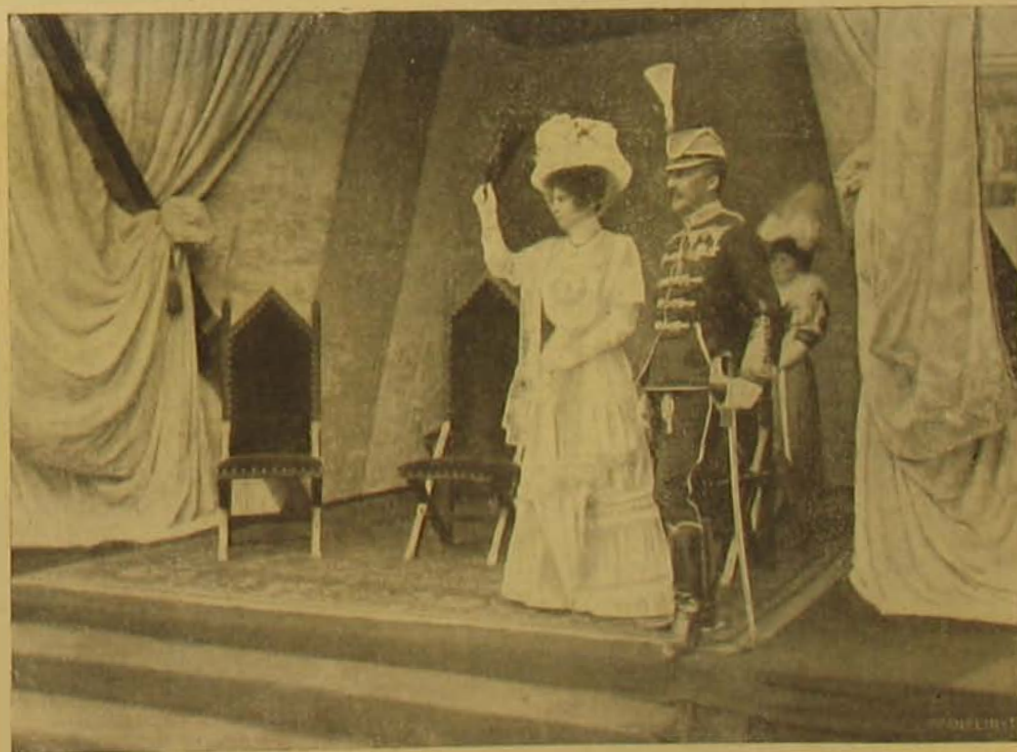
Az első szekérre, a kíséretből egy csendőr is felülhet, ki a hajtsához ért, hogy gyorsabb menetnél a lovakat visszatartsa, vagy a hátsó szekerek előre bajtársaik megkísérléskor a kocsit az utra keresztbe állítván, a menetet feltartóztassa.

Egy kocsin történő fogolykíséretkor az egyik csendőr a menetirányban, a másik ezzel háttal üljön, hogy őket váratlan támadás sebonnan se érje. A mennyiben a lovak a hajtó osztónzékra, vagy titkos jeladásra a kocsit elragadnák, a lovak egyikét azonnal le kell löni.

A fogoly természeti szükségének végezése alatt is mindig a csendőr kíséretében és felügyelete alatt maradjon.

József főherceg és Augustza főhercegnő megérkezése.

József főherceg és Augustza főhercegnő a dízsátorban.

Vörösmarty szobrának teleplezéséről.

Árnyékszékébe és csakis nyitott ajtó mellett csakis megmólyozott foglyok bocsáthatók be. Ha a fogoly nő, ennek természeti szükségének végzésekor a csendőr forduljon felre. Este, vagy éjjel a fogoly csakis bilincselten vezethető ki természeti szükségének végzése végett, s a csendőr, ha sötét van, a fűzőlánczot is tartás kerében, lőfegyverét pedig ne hagyja el, mert ez az az alkalom, melyet legtöbb fogoly a szökésre felhasznál.

A fogoly ama hitegetéseinek se ülünk fel, hogy az alatt a feltétel alatt, ha a bilincseit leveszük, ő ebben, vagy abban az erdőben is mutat elásott bűnjeleket. Mint az elől leirt példákból is láthatjuk, derék csendőrök vesztettek rajta az ily engedményeken.

A leleményes kíséző a legveszélyesebb helyeken is segít nehez helyzetén.

Kuriozumbéni megemlítem, hogy az egyik napilap szerint a kíséző rendőr bilincs hiányában úgy segített magán, hogy a fogoly nadrágnyját elvette s a fogoly kezével volt kénytelen a nadrágját fogni, hogy az le ne esszék.

Ez esetben a szökés az által lett megakadályozva, hogy a fogoly a futásban a lecsuszó nadrág által gátolva volt.

A fogolyőrizetkor a következők tartandók szem előtt.

Ha a járőr fogolykíséret közben valahol meghálni kénytelen, az egyik csendőr a veszteglés idejének feléig, pl. éjjel után egy óráig őrködik, a másik ez alatt pihenhet. Éjjel után egy órákor az őrködő csendőr a pihenőt felkölti s indulásig ez őrködik, az előbbi pedig pihen.

Éjjel az őrködő csendőr ne üljön le, mert így elalszik és a fogoly megszökhetik. Míg ellenben állva és járkálva az elalvás lehetősége kisebb s ha mégis előfordulna, a csendőr ekkor elesnék s maga az esés ébreztené fel almából. Ugyanis a fogoly őrzésekor a szolgálati utasítás 80. §-a értelmében a honvédségi szolgálati szabályzat I. rész 80. §-ában foglalt határozványok a lehetőséghez képest betartandók, már pedig tudjuk azt, hogy az őrt álló katonának a fentjelzett § értelmében leülnie nem szabad, mert a jelzett §. 618. pont 2. bekezdése is kimondja, hogy ha az őrt a foghelységben benn áll, rendszerint az ajtó közelében foglaljon állást, azt azonban nem hangoztatja, hogy ott le is ülhet, mert ez katonátlan és az eber őrködére hátrányos is lenne. Ny alkalommal a foglyok éjjel meg is bilincselendők.

A fogolyőrizetre kirendelt csendőr gondolkodjék ivóvizről, hogy az kéznél legyen, mert már az is előfordult, hogy a csendőr vizírás végett eltávozott s ez alatt a fogoly megszökött.

Tisztában kell lennünk azzal is, hogy a fogoly átadásáig hol őriztessék? Eare világos feleletet találunk a szolgálati utasítás 44. § 2. és 3. bekezdésében. Ezek daczára mégis előfordult, mint láttu az előbb leirt példából, hogy a fogoly nem a legenyesebb szobában, hanem a faskamrában őriztetett. Előfordult az is, hogy a járőr egy betörővel több helyen nyomozva, éjjelre átadta azt egyik másik közseg előjáróságnak, azzal, hogy a foglyot a közseg fogdában őriztesse, a bonnan az egyezer csak meg is szökött. A fenti §. értelmében csak olyan foglyok őrzése bizható a közseg előjáróságra, kiknek megszökésétől a terbükre rótt büntetendő események esékely voltánál es fenszorgó egyéb körülményeknél fogva nem kell tartani. Már pedig egy betörő nem tekinthető olyannak, kinek megszökésétől tartani nem lehet.

Ha azonban a szolgálati utasítás 44. §-án indokolt

esetben a csendőr a foglyot a közseg előjáróság őrzetére bízta s a fogdabélyiség alkalmas voltáról meggyőződött, úgy a fogoly megszökéseért már többé nem a csendőr felelős, hanem a közseg előjáróság, avagy az őrizetre kirendelt személy, ki a fogoly megszökése esetén a büntető törvénykönyv XL. fejezetében körülírt büntetést avagy vétség miatt feljelentendő. Míg ellenben, ha a csendőr a foglyot szabályellenesen, azaz a szolgálati utasítás 44. §-án meg nem engedett esetekben is a közseg előjáróság őrzetére bízta s a fogoly megszököik, úgy azért ő is büntetendő.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a katonai büntető törvénykönyv 235. §-ába ütköző fogolyszöktetés, mint őrszolgálatbani kötelességsértés öt évig is terjedhető börtönbüntetéssel jár, úgy beláthatjuk, hogy igen is nagy veszedelembé sodorhatja magát a járőr, ki a fogoly megszökését szándékosan, vagy gondatlanságból elősegíti, miért is felette tanácsos e téren a szerzett tapasztalatokból, azaz más kárán tanulni és okulni.

Végezetül még egy dolgot kell még megemlítenem.

Gyakran merült fel az kérdés, hogy mit tegyen a csendőr, a ki egy foglyot valamely pusztán keresztül egyedül kísér, ha az tovább menni nem akar. Ily esetben igazán nincs más segítsége a csendőrnek, mint türelemmel várni, míg valaki arra vetődik, a ki segítségével lehet. Ily kellemetlen helyzetbe tehát ne ejtsük csendőreinket, hanem, ha iséretkor a fogolyval előreláthatólag valamely pusztán is kell áthaladni, úgy ily alkalomra az őrsparancsnok két csendőrt vezényeljen ki fogolykíséretre.

KÉPEINKHEZ

Vörösmarty szobra.

Május 24-én leplezték le a Szózat halhatatlan költőjének, Vörösmarty Mihálynak szobrát nagy ünnepélyességek között. A leleplezésnél József főherczeg és Augustus főherczegnő ő fenségeik is megjelentek, kiket Rákosi Jenő fogadott üdvözölő beszéddel. József főherczeg válaszában többek között a következőket mondotta: „Feltekintek a szoborra és azt kívánom, hogy adjon az Isten a magyar nemzetnek még sok ilyen pottát és hiszem a nemzetről, hogy örökké ajkukon fog lebegni ez a szó: Hazádnak rendületlenül!”

A szobor a főváros legdíszesebb és legmagasabb szobra közé tartozik és dícséretére válik a három alkotó művészek. A ki e szobrot szemléli, annak önkéntelenül is a nagy költő szavai ötlenek elméjébe: Hazádnak rendületlenül!

HIREK.

Ítélet a dánosi pörben. A mult év július havában Dánoson, a kőborengényok által vadállattal kegyetlenséggel elkövetett és országszerte rendkívüli felháborodást keltett négyzseres rablógyilkosság ügyében a pest-vidéki kir. törvényszék, Rónay Kamill kuriai bíró elnökléte alatt, az esküdtek verdiktje alapján, 37 napi szakadatlan tárgyalás után, a letartóztatásban volt 17 vádlott ellen, május 29-én meghozta és kihirdette ítéletét. Az ítélet a vádlottak közül hármat, névleg: Sztójka Párolt, Sztójka Dolárt és Trokár Maresát életfogytig tartó, Sztójka Bajkát, Balog Tutát és Lakatos János Kunát 15—15 évi, Surányi Mártont nyolcz évi, Surányi Ignácot hat évi, Surányi Csoroszlyát és Lakatos Julcsa Luternát 5—5 évi, Lakatos Erzsébet Lulugyát négy évi, Surányi Lidi Lizit három évi fegybüzzal, Kolompár Zelfit, Ko-

A kormány tagjai.

Kallós Ede, Márkus Géza és Tolcs Ede a szobor előtt.

Vörösmarty szobrának leleplezéséről.

lompar Buert és Surányi Julcsát 1—1 évi börtönnel és Lakatos Mari Kacsit pedig 10 havi fogházzal sújtotta, Lakatos Rózát ellenben a törvényszék felmentette. Az elítéltek túlnyomó része, védőik útján semmiségi panaszt jelentett be, de semmiségi panaszszal élt Gál Endre kir. ügyész is, a vádlottakkal szemben az enyhítő 92. §. alkalmazásáért.

Támadó határőr. Május 28-án a vodiczai őrs területén a határszélén, Illés és Tok csendőrök egy román alattvaló, polgári egyént tartóztattak le. Egy román határőr ezt látva, a csendőrökre egy eredménytelen lövést tett, mit Tok csendőr négy lövéssel viszonzott, míg Illés csendőr az elmenekült román alattvalóra öt lövést tett. A csendőrök által tett lövések eredménye — miután úgy a határőr, mint a menekülő román alattvaló a román területen levő erdőbe húzódtak — ismeretlen. Az eset kivizsgálására a II. számú csendőrkerületi parancsnokság Tóth főhadnagyot és a hadbírók kirendelte.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

Kutató. A pihenőhelyek nem miniszteri rendelet, hanem a tisztviselőknek a közigazgatási hatóságokkal történt megállapodásai alapján lettek a járőrök számára annak idején biztosítva.

Öreg zsandár. Az étkezést és a betétet illetőleg az ált. szolg. határozványok XV. fejezetének 1. és 2. pontjában, a fenntartási pótlékokat illetőleg pedig az illetékszabályzat 48. §-ának 1. pontjában félreérthetetlen utbaigazítást talál.

R. M. őrsvezető. A névváltoztatási kérvényhez illetőségi bizonyítványt és keresztlevelet kell csatolni. Ugy a kérvény, mint annak mellékletei bélyegkotelesek, tehát más célra szolgált bélyegtelen keresztlevelet itt nem használhat.

Érdeklődő. Mint tömegcikknek igenis képezhetik a szomhat-napi vizsga tárgyát.

Sz. J. A jelenleg érvényben levő 1881. évi LXXI. tcz. 2. §-a alapján 20-tól 25 évig terjedő szolgálati idő után a csendőr legénységet a tettelességi illetékek, illetve a zsold és szolgálati pótlékának négy nyolczadrésze s így a felemelendő illetékekkel való számítás szerint az őrmestert évi 900 korona nyugdíj illeti meg.

M. csendőr. A női őraparancsnok az őrs által járatott napi lapot jogosult olvasni, és pedig az őrslétszámának arányában róla is hányad megtérítése ellenében.

K. őrsvezető. A mit ön kérdez az nem létezik, hanem van egy *„Orsz. Pályázati Közlöny”*. Annak a szerkesztősége és kiadó-hivatala Budapesten, VII. Nap-utca 13. sz. alatt van.

P. Z. 1—3. A jelzett szerkesztői üzenetünkben annak az álláspontunknak kívántunk kifejezést adni, hogy a járásőr-mester és általában a csendőr altiszt neje nem igényelheti a „nagy-sága” megszólítást. E névelünk azonban nem zárja ki azt, hogy az altisztek nejeit például „nagy-ság” megszólítással illethessék. Egyébként ki ki olyan megszólítást alkalmaz, a mielőtt józólése és főként műveltségénél fogva helyesnek tart. 4. A szakácsnét tetszés szerint szakácsnénak, főzőnénak, vagy ha leányzó, kereszt-névén, ha pedig férjezett vagy özvegy, férje névén X-nének szólíthatja. 5. Ha a csendőr vagy altiszt reggel a konyhába megy, ő, ha pedig a főző nő meg az őrsirodába vagy legénységi szobába, akkor az köszönjön előbb, a szabadban pedig az, a ki előbb veszi észre a másikat. Így diktálja ezt a jó ízlelő. 6. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre nem válaszolunk.

Sz. őrmester, Parád. A P. Z.-nek küldött fennebbi üzenetünk 1—3. pontja önnek is szól.

N. J. őrsvezető. Az erdőőri szakvizsgát ma már magánuton csak úgy teheti le, ha három évi gyakorlati szolgálatot tud ki-mutatni. Az erdőőri szakvizsga tananyagát a Bedő Albert-féle *„Erdőőr”* című könyv VII. kiadása tartalmazza. E könyvet az *„Országos Erdészeti Egyesület”* Budapest, V. Alkotmány-utca 6. sz. a. árulja. Az erdőőri szakvizsgák Budapesten, évenként, október havában tartatnak meg. A vizsga lebonyolítása iránti kérvények a budapesti kir. erdőfelügyelőséghez, Budapest VII. k. Rottenbiller-utca, intézendők. Szakviszga nélkül erdőőri állást magán uradalmakban sem lehet betölteni.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

eee POSSZ ééé

Számatalány.

9, 15, 7.	Ezen terem a jó sarju
19, 22, 16, 18.	Tetején ül néha varju
6, 8, 3, 15, 14, 6.	Uri cigány mestersége
5, 4, 21.	Földi létnek ebben vége
20, 11, 17.	A mit mérünk óraszámra
13, 10, 3.	Használják pléhforrasztásra
12, 1, 22.	Istenhez ezzel beszélünk
23, 2, 5, 6, 22.	A legnagyobb honi vizünk
1—23.	Sok csendőr kapja — reméljük.

Megfejtési határidő: 1908 június 15.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumi sorajegy lesz kioszolva.

Lapunk 6. évi 19. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: *„Árpádok uralma”*. — **Betűtalány:** *„Tör-télem”*. — **Számatalány:** *„9, 9, 34”*.

Helyesen megfejtették: Lindnar J. őrv. Ruszt, Lázár K. őrm. és Fekete G. őrv. Czegléd, kunszentmiklósi őrs, Sulán G. őrv. Osgyán, Ilyés Gy. ez. őrv. Tiszánán, Kálmán Zs. őrm. Pö-zsöny, Csik I. es. Maglód, Tóth I. őrv. Abony, Mester J. őrv. és Weisz J. es. Szalánta, Bereczky M. es. Vác, Ádám M. őrm. Szádalmas, Veres I. es. Csikszoroda, Malota J. ez. őrv. Zsolna, Farkas es. Szabadka, Gorgoly S. jörm. és Keresztos Zs. jörm. Dás, báti őrs, Sántha J. őrv. Kározag, Kelemen M. őrsvezető Magyarigon, Fazekas F. jörm. és Dombi J. őrmester Bácsalmás, Margineán J. őrm. Nagykáta, Jeny J. őrm. Nozlop.

A kioskolt Erzsébet királyné Sanatorium-sorajegyvel Lindnar J. őrsvezetőnek Rusztra elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Felmentés a csecsemőre való felvigyázat elmulasztása miatt gondatlan emberölés címűen emelt vád alól.

Felmentelt a gondatlanságból okozott emberölés vétségével terhelt szegénysorsú vádlott (kőműves neje), a ki főzés közben a forró vizet egy mosdótábla öntötte, s azt a konyhában levő szék alá tette; a szobában járszó 20 hónapos leánya azonban a konyhába nyíló ajtón észrevétlenül kiosont a konyhába, itt a székkel, mely alatt a forró vízzel telt mosdótál volt, féltetőkként és a forró vízbe beleült, minek folytán oly égési sebeket szenvedett, hogy ennek következtében meghalt. — Ugyanis a vádlott az ő viszonyainak keretében akkor, midőn a mosdótálat lehelő keréssé hozzáférhető helyre tette, a tüle meglehetősen elővigyázattal és óvatossággal járt el.

(Curia 1908 márcz. 18. 2150/908. sz. a. IV. Bt.)

A gondatlanság fogalma a büntetőjog szempontjából.

A büntetőjog szempontjából gondatlanság alatt az akaratlanként olyan cselekményre vagy mulasztásra való elhatározást kell érteni, a melynek törvénybe ütköző, jogellenes eredményét a tettes nem vette ugyan tudatlába, annál kevésbé észlába, de annak vagy olyféle eredménynek bekövetkezésével, a minő magatartása folytán valósággal bekövetkezett, kellő figyelmen és megfontolással elreklithatta és más magatartással el is hírlithatta volna.

(Curia 1908 jan. 16. 364. sz. a.)

Magánlak megsértésének vétsége.

Vádlottnak az a ténykedése, hogy a sértetnek kapuját döngelte, azután a kapun át beugrott az udvarba és a konyha ajtajához menve, azt is üldögélt, míg a sértett az ajtót ki nem nyitotta s ekkor a sértett akarata ellenére a szobába bement és ott benmaradt; s hogy a vádlott mindezt jogtalanul, illrve jogos indok nélkül tette, nem a Btk. 330. §-ába ütköző magánlak megsértésének büntetlét, hanem csak a 332. §-ában meghatározott vétség tényállásaként meríti ki.

(Curia 1908 márcz. 3. 1692/908. sz. a. II. Bt.)

Örsfeloszlatus.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület egyeki örsé 1908 május 1-én feloszlattott.

Különítmények felállítása.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület területén: a Torda-Aranyosmegyében fekvő Dobrina-telepen 1908 május hó 15-ével egy 4 főből álló különítmény állított fel.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület területén: a Krassó-Szöröny megyében fekvő Herkulosfürdőn 1908 május 1-ével, Marillavölgyön pedig 5 főnyi létszámmal,

1908 május hó 2-ával a fürdőkülönítmény működését megkezdette.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület területén: a Hevesmegyében fekvő Parádán a fürdőkülönítmény 1908 május 16-ával,

a Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyében fekvő Ozorkotán, 5 főből álló különítmény pedig, 1908 május 26-ával működésüket megkezdették.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület területén: az Ungmegyében fekvő Szobránczon,

a Sárosmegyében fekvő Bártfafürdőn és a Gömörmegyében fekvő Csizen felállított fürdőkülönítmények működésüket 1908 május 15-ével megkezdették.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület területén:

a Veszprémmegyében fekvő Hajmáskéren 4 fővel felállított különítmény 1908 május 16-ával, a Zalamegyében fekvő Hévízven felállított fürdőkülönítmény pedig 1908 május 15-ével működésüket megkezdették.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület területén:

a Biharmegyében fekvő Szent László-fürdőn felállított fürdőkülönítmény működését 1908 május 10-ével megkezdette.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: Szathmáry József őrnagynak, a m. kir. I. számú csendőrkerület másod törzstisztjének a II. és

Lovánth Dénes őrnagynak, a m. kir. V. sz. csendőrkerület másod törzstisztjének, a VIII. számú csendőrkerülethez, mindkettőnek parancsnokhelyettesi minőségben való áthelyezését legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Áthelyezettek:

1908. évi június hó 1-ével:

A következő százados-hadbírák:
Erdélyi Sándor, a kolozsvári VI. honvédkerületi parancsnokság törzsétől, beosztva az I. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz, és
dr. Hüttl Gusztáv, a budapesti I. honvédkerületi parancsnokság törzsétől, beosztva a VIII. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz, kölcsönösen;
továbbá
Harai Tamás V. sz. és
Muntyán János VII. számú csendőrkerületbeli járőr-mesterek — kölcsönösen.

Kinevezettek:

1908. évi május hó 1-ével:

Járőr-mesterekké:
Németh István V. (1. rangsz.) VI,
Balázs Pál (2. ") V,
Hunyadi József (3. ") V,
Baráth István (4. ") V.

Üzleti levelek a legújabbakban.

Grammofonok, fuvolák, ezimbalmok, eziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Vadászfegyverek

serétek, golyós lövegverek, revolverek, sühly, litichí, weipertí hírneves gyártm.

Elek és Társa

Budapest, Károly-körút 10.

Ingyen képos árjegyzék.

Hegedük, forgatható és önműködő hangszerek.

Valódi francia szaluhál láttosóvek. Göm-főlo triador **Blinoklik.**

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Szitár András	(5. rangsz.)	V.,
Ravasz Ferencz	(6. ")	V.,
Mészáros Márton	(7. ")	V.,
Sámson László	(8. ")	VI. sz.

csendőrkerület állományabeli őrmesterek.

Várakozási illetékekkel szabadságoltatott:

Földi Pál, m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli járás-
ormester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján,
mint „jelenleg szolgálatképtelen» 1908. évi május hó
1-től számítandó egy évre.

Választott lakbelye: Várkony.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Nemák Dezső, V. sz. csendőrkerületbeli járásormester
két emberlélesi eset ismeretlen tetteseinek kiváló ügyes-
séggel és szakértelemmel eszközölt kiderítése és elfo-
gásáért.

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Boné András járásormester, 24 évet meghaladó
csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgál-
lat terén kifejtett eredményes működéséért, nemkülön-
ben alárendeltjeinek kiképzésében, buzdításában és a
szolgálatra előnyös irányításában tanusított tevékeny-
ségéért.

Moór Mihály őrmester hosszú csendőrségi szolgálata
alatt tanusított jó magaviselete, szorgalma, buzgósága,
valamint eredményes működéséért.

Előléptettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
1908. évi május hó 24-ével:

Ormai József, Orbán Sándor, Gáspár Gyula, Rozs-
nyai Mihály és Sziegl Károly őrsvezetők, czimzetes
őrmesterekké.

A letett altiszti vizsga után

1908 május 15-iki ranggal:

a következő altiszti tanoncok:

Csele Lajos, csendőr cz. őrmesterré.

Nedolász Gyula, I. Szabó Sándor, Bóné Sándor,
Juhos Károly, III. Szabó József, Piriczky Dénes, Szijj
János, Horváth István, Ilyés György, Donkó Ignác,
Csik János, Tóth Kálmán, Lukács István, Tolnai
Dávid, Kiss Lajos, Huttai György, Vaskó Antal, Blisz-
ter András, Ács Lukács, Biró Sándor, IV. Szabó
József, Varajti Antal, Calanzáró Károly, Deutsch Mór,
Gy. Szabó Sándor, Groesli Gyula, Kecskés László,
Asyillán Dániel, Ovári Lajos, Rozsnyai János, Hegy-
közi György, Pályi Sándor, Péczeli János, Kiss Albert,
Erdélyi János, Szilágyi Miklós, Tompai Menyhért,
Király János, III. Szabó Imre, Szilágyi István, Imreh
András, Harman János, Válka Pál, Tuar József, Sivoki
Mihály, Kovács Boldizsár, Solymosi József, Köröstyös
Mihály, Pataki István, Bakó Balázs, Szlepcsev Pál,
Vancsa Sándor, Tólos Antal, Neuhoff Antal, Majzin-
ger László és Józsa József; továbbá

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Dunka István, Csordás András, Tamba Miklós, Seres

Gergely, Papp Miklós, Széni János, Tanyi József,
Vihh József, Simai György, Cseh István, Papp Sán-
dor, Szamesuk László, Hajas Mátyás, Kőrösi József,
Határ Imre, Deme Bálint, Husznák Pál, Feleki Ferenc,
Demcler Sándor, Gajai András, Sőregi Ferencz, Csülki
Lajos, Barkóczi János, Gyűjtő József, Bende János,
Rogozsán Cziril, Balla Alajos, Czeglédi Mihály, Tóth
István, Doros István, Dénes Péter, Homoki József,
Takács Ferencz, Lengyel István, Kiss György, Dósa
István, Pál János, Geilert Imre, Szabó János, Had-
ványi András, Kiss István, Pütlér Pál, Bratyinka
János, Barna András, Nagy János, Ladomérszki
György, Énekes József, Nics Adolf, Budai Pál, Horváth
Ignác, Hübel Mátyás, Bogár József, Szteczunics
László, Kolintus Miklós, Szűgyártó Sándor, Popudnik
Mihály, Pásztor János, Lescsinszki István, Kótyuk
István, Matisz József, Popovics János, Bandura József
és Uj István cz. őrsvezetők ké.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

1908. évi május 24-ével:

Sárkány István, Borsuzli István, Erdős János,
Tomor Gábor, Kiss Márkusz, Lengyel Károly, Kollay
Ferencz, Gül Ferencz, Kővári István II., Tóth János,
Huszár János, Kovácsik János, Potrok József, Török
Ferencz, Török Pál, Pribula János, Temesvári János,
Szalay Imre, Deák Ferencz és Barbarits János,
végül

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

1908. évi május hó 22-ével:

Magyar Károly és Helfert István csendőrök, csendő-
cz. őrsvezetők ké.

Törzsrőrmesteri vizsgát tettek:

1908. évi április hó 7-én:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Lukács Jenő cz. őrsvezető, Pálfi Imre, Kovács Géza,
Lengyel István és Dicsőfi András őrsvezető cz. őrmes-
terek „jeles», továbbá Pauk György, Farkas Gyula és
Budai Péter őrsvezető czimzetes őrmesterek „jó» ered-
ménynyel.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályú katonai szolgálati jellel el-
látatott:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Simon Márton járásormester, 1908 április 26-ával.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel el-
látatott:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Pető Mátyás ez. őrmester, 1908 febr. 15-ével.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Kiss Sándor, Einfalt Gusztáv, Ádám István, Derecski
János és Szelik Ferencz csendőrök.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Stréll János, Harsányi György, Siró Rezső, Takács
Sándor, Veres István, Varhánnyik István, Gere Sándor,
Márkus Mihály, Imre Domokos, Kanaba János, Dudás

Károly, *Takács* Zsigmond, *Murányi* István, *Velner* István, *Tóth* Gábor. *Szénási* Ignác. *Slepiák* József és *Vida* Antal csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Báthori János őrmester 1 darab,

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Németh János cz. őrmester, *Almási* Károly csendőr cz. őrsvezető. *Zingay* Gyula járásőrmester, *Krajcsovic*s János és *Juhos* Károly cz. őrsvezetők pedig egyenként 3—3 db 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Nokmir János csendőr családi nevét, a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi április hó 26-án kelt 31158/VI-a. számú engedélye alapján *Váradiv*-ra változtatta.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Nyegrucz Títusz próbacsendőr, családi nevét a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi április hó 27-én 17676/VI-a. sz. alatt kelt engedélye alapján *Szabó*-ra változtatta.

Kakas Lajos csendőr, családi nevét, a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi április hó 24-én kelt 34593/VI-a. számú engedélye alapján *Kolozsvári*-ra változtatta.

Murcsán Trandafir csendőr, családi nevét a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi április hó 27-én kelt 154302/VI-a. számú engedélye alapján *Mezei*-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Kopacz Dénes cz. őrmester, *Konya* Erzsébettel, 1908 máj. 10-én, Csikdelnén.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Jakabovics Ábrahám cz. őrmester, *Fried* Zálival, 1908 máj. 19-én, Keczerpeklénben.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Menyhárt István őrsvezető, özv. *Tóth* Andriáné szül. *Vacslóv* Juliannával, 1908. évi május hó 16-án, Nagysallón.

Szabó Simon Zsigmond cz. őrmester, *Hibala* Aureliával, 1908 máj. 16-án, Mocsomonkon.

Szedlak Ferenc őrsvezető, *Rásztóczky* Múriával, 1908 máj. 9-én, Erdőközön.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Vámos József cz. őrmester, *Hajmüller* Jozefával, 1908 máj. 12-én, Villányban.

Pintér Sándor őrsvezető, *Endrédi* Emiliával, 1908 május 9-én, Szilsárkányban.

Reiter István cz. őrsvezető, *Ibitz* Aloiziával, 1905 okt. 29-én, Nagyszalán.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Bodó Ferenc őrsvezető, *Román* Erzsébettel, 1908 apr. 21-én, Gyürén.

Ragosi Ferenc őrsvezető, *Kohlmann* Múriával, 1908 apr. 21-én, Gyulán.

Juhász István őrsvezető, *Bihari* Rozinával, 1908 máj. 9-én, Püspökladányban.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a szerencsi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 350 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a sátoraljaújhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 22-ig.

Két irtóki állás a budapesti ker. és váltótörvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Kérvények a budapesti ker. és váltótörvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 25-ig.

Egy irtókiállás a nezsideri kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona, esetleg a természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Közhatalosi orvosi bizonyítvány. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a győri kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 15-ig.

Egy II. oszt. hadaeregszolgái állás a kőszegi katonai alreáliskolánál. Fizetés 1930 korona. Szabályszerű szállásilletmény. 120 korona egyenruházati pótlék egyszer s mindenkorra, szolgálati ruha beszerzése. A német nyelvnek elegendő tudása írásban és olvasásban, teljes testi épség. Osztrák vagy magyar állampolgárság. Három havi próbaszolgálat. Használhatóság mint műsegéd (láboráns) és műszerész. Kérvények 1908. évi július hó 15-ig a kőszegi katonai alreáliskola parancsnokságához.

Egy irtóki állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 17-ig.

1 utmesteri állás a Mármaros vármegye törvényhatóságánál Iszkán. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 200 korona. Utjátulány 250 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Utmesteri vizsga vagy tanfolyam. Egy ideiglenes szolgálat. Kérvények a Mármaros vármegye alispánjához 1908. évi június hó 12-ig.

Egy irtóki állás a miskolci kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi előzetes próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Ügyészségi ügykezelésben való jártasság. Kérvények a miskolci kir. ügyészséghez 1908. évi június hó 12-ig.

Egy gépészi állás a hajmáskéri tüzérségi lövészkola központi ordótelepénél. Fizetés 960 korona, az 1440 korona fizetéssel járó 1. kizetési osztályba való előléptetési várománnyal, szabályszerű lakilletmény, 120 korona egyenruházati pótlék egyszerismindenkorra szolgálati ruházat beszerzésére. Német nyelv szóban és írásban, a számolás teljes ismerete. Vizsgázott fűtő és gépkezelő. A gépészet és elektrotechnika ismerete. A gépjármű vezetéséhez való alkalmasság, a magyar nyelv ismerete. Kérvények 1908. évi július hó 1-ig a wieni katonai műszaki bizottsághoz.

Egy hivatalsszolgái állás a nagyszőlősi kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. — Német és román nyelvismeret. Kérvények a nagyszőlősi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 28-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a tuzsáfürdői kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 60 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az egri kir. törvényszék elnökéhez 1908 június 31-ig.

Egy hivatalsszolgái állás az aranyosmaróti m. kir. alóhivatalnál vagy áthelyezés esetén az aranyosmaróti pénzügyvizsgatóság kerületében máshol. Fizetés 600 korona. Természetbeni lakás. Ruháilletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az aranyosmaróti magyar kir. pénzügyvizsgatósághoz 1908. évi június hó 28-ig nyújtandók be. A kérvényben határozottan megjelölnöd, hogy csupán az aranyosmaróti vagy más ily állásra is vonatkozik.

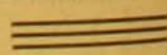
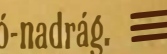
Magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

A vonatok indulása Budapest nyugoti p.u.-ról.							
vonat-szám	óra	perc	vonat-néve	hová	vonat-szám	óra	perc
102	1 00		kel.ost. expv.	Wien, Páris, Ostende, London	6704	12 05	szv.
148	5 35		szv.	Rákospala-Újpest	4104	12 10	*
122	5 45		*	Ereszkővár	160	12 15	*
712	5 50		*	Szeged, Szolnok	128	12 25	*
152	5 00		*	Göd	4114	1 10	*
4102	6 10		*	Esztergom	126	2 10	*
6502	6 40		*	Lajosmizse, Kecskemét	164	2 15	*
150	6 45		*	Rákospala-Újpest	4106	2 20	*
1404	7 00		gyv.	Zsolna, Berlin	106	3 30	gyv.
104	7 55		*	Wien	120	3 35	szv.
154	8 00		szv.	Dunakeszi-Alag	704	4 40	gyv.
712	8 30		*	Temesvár, Károlysebes, Bázias	720	4 45	szv.
134	8 45		*	Nagymaros	6504	2 50	*
4112	9 05		*	Piliscsaba	164a	3 10	*
116	9 20		*	Wien, Berlin	166	4 10	*
126	9 35		*	Rákospala-Újpest	130	4 20	*
708	9 40		gyv.	Bukarest, Bázias	716	4 30	*
4508	11 15		szv.	Lajosmizse, Kecskemét	108	5 05	gyv.
158	11 25		*	Rákospala-Újpest	138	5 20	szv.
136	11 35		*	Nagymaros	124a	6 00	*
6704a	11 50		*	Czegléd	168	6 15	*
					124	6 25	*
					722	6 30	*
					4108	6 40	*
					1406	6 50	gyv.
					722a	6 55	szv.
					170	7 15	*
					142	7 25	*
					710a	7 35	*
					6506	7 40	*
					710	8 05	*
					132	8 10	*
					4110	8 30	*
					172	8 45	*
					1408	9 20	*
					118	10 00	*
					706	10 15	gyv.
					172a	10 30	szv.
					714	10 35	*
					140	11 10	*
					602	11 20	kelet expv.
					702	11 30	kel.ost. expv.

A vonatok érkezése Budapest nyugoti p.u.-ra.							
vonat-szám	óra	perc	vonat-néve	honnan	vonat-szám	óra	perc
701	12 50		kel.ost. expv.	Konstantinápoly, Bukarest	157	12 05	
143	4 08		szv.	Rákospala-Újpest	159	12 55	szv.
145	5 25		*	Dunakeszi-Alag	133	1 25	*
721	5 30		*	Czegléd	703	1 30	gyv.
721a	5 45		*	Czegléd	103	1 40	*
4101	5 50		*	Esztergom	161	2 25	szv.
139	6 00		*	Nagymaros	163	3 00	*
6505	6 10		*	Lajosmizse	6507	3 20	*
147	6 15		*	Rákospala-Újpest	163a	4 00	*
6701	6 20		*	Szolnok, Czegléd	6703	4 05	*
1407	6 35		*	Berlin, Zsolna	127	4 10	*
217	7 05		tszsz.	Párkány-Nána, Bukarest	4107	5 00	*
709	7 15		szv.	Bázias	215	5 30	tszsz.
709a	7 25		*	Czegléd	165	5 35	szv.
149	7 30		*	Rákospala-Újpest	135a	5 45	*
4103	7 40		*	Esztergom	115	5 55	*
117	7 45		*	Páris, Wien	707	6 35	gyv.
6501	7 50		*	Lajosmizse	167	7 00	szv.
151	7 55		*	Göd	105	7 10	gyv.
131	8 10		*	Nagymaros	711	7 35	szv.
713	8 20		*	Kiskunfélegyháza	4111	8 10	*
123	8 45		*	Párkány-Nána	137	8 20	*
153	9 10		*	Dunakeszi-Alag	109	8 35	*
705	9 20		gyv.	Szeged	125	8 50	*
1403	9 30		*	Berlin, Zsolna, Pozsony	107	9 05	gyv.
4105	9 55		szv.	Esztergom	711a	9 20	szv.
155	10 20		*	Rákospala-Újpest	4109	9 25	*
715	10 40		*	Szeged	6503	9 35	*
119	10 55		*	Galánta	1405	9 45	gyv.
					171	10 05	szv.
					4113	10 15	*
					141	10 20	*
					129	10 15	*
					723	10 50	*
					901	10 55	kelet expv.
					101	11 05	kel.ost. expv.
					171a	11 20	szv.
					121	11 35	*

1) Érkezik minden hétfőn és csütörtökön.
 2) Vasár- és ünnepnapokon május 17-től bezárólag szeptember 13-ig közlekedik.
 3) Vasár- és ünnepnapokon május 17-től közlekedik.
 4) Vasár- és ünnepnapokon május 3-tól közlekedik.
 5) Érkezik minden kedden, csütörtökön és szombaton.

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.							
vonat-szám	óra	perc	vonat-néve	honnan	vonat-szám	óra	perc
4001	5 53		szv.	Esztergom	4007	5 17	szv.
4003	7 48		*	Esztergom	4014	8 21	*
4005	10 14		*	Esztergom	4009	9 31	*
					4013	10 24	*

Vászon zubbony. **!! Csendőrség előnyben részesül!!** Csendőring
 Vászon nadrág. **GERŐ ALADÁR** Csendőraló-nadrág.
 Különféle minőség. Budapest, VI., Szerecsen-utca 41. sz. Különféle minőség. Pontos és gyors elint.
 Árjegyzék bérmentesen

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
 VI., Liszt Ferencz-tér 9.
 könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
 — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —
 Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.
 nyomtatványok a legjobb minőségű, vízjeggyel ellátott magyar gyártmányu, famentes
 fehér papíron készülnek. Új árjegyzékünk az órsók részére megjelent, melyet a l. órs-
 parancsnokságoknak megküldünk.